

چراهای رها و پویا

تهیه شده توسط
تیم پژوهشی ضمیمه

zamimeh.org

فهرست مطالب

۱.....	معرفی
۶.....	مگه پسرها هم لاک می‌زنند
۱۲.....	چرا باید مقنعه سر کنم
۱۹.....	پسری که بافتنی دوست داشت
۲۶.....	آرزوی خلبان شدن
۳۴.....	عروس شدن
۴۱.....	دختر ناموس پسر نیستن
۵۰.....	دوست دارم بزرگ شدم مستقل بشم
۵۷.....	به سیندرلا فکر کنن
۶۳.....	مادری که فرزندش را به دنیا نیاورده
۶۸.....	به من نگو تو
۷۳.....	دلَم می‌خواد گریه کنم
۸۰.....	زبان مادری
۸۷.....	روز جهانی زنان
۹۳.....	مگه زن‌ها هم می‌تونن داد بزن
۱۰۱.....	آرزوهایی برای سال جدید

رها و پویا، خواهر و برادر ۷ و ۵ ساله‌ای هستند که با مادر مجرد و شاغل خود که عاشق گل و گیاه است زندگی می‌کنند. در روزهایی از هفته آن‌ها به خانه پدر خود می‌روند و ماکارونی‌های خوشمزه او را می‌خورند. روزهایی که والدینشان کارهای بیشتری برای انجام دادن دارند، پدربزرگ از آن‌ها نگهداری می‌کند. این فرصت است تا با بابا چون شطرنج بازی کنند.

آن‌ها عاشق حیوانات و طبیعتند، برای همین تعطیلات
آخر هفته یا هر فرصت دیگری را ، همه با هم به
مسافرت خانوادگی می‌روند و در کنار هم، از تعطیلات و
طبیعت لذت می‌برند.

داشت یادمان می‌رفت که عضو دیگر این خانواده را معرفی کنیم: **پیشی**. مادر دو سال پیش، پیشی را با پای شکسته از یک پناهگاه حیوانات به خانه آورد تا بتواند خانه‌ای گرم و با محبت را تجربه کند.

رها و پویا مثل بسیاری دیگر از کودکان، هزاران پرسش دارند، پرسش‌هایی که حتی طرح کردن‌شان، به چالش کشیدن **کلیشه‌ها** است. آن‌ها به این راحتی قانع نمی‌شوند و می‌خواهند از چرایی همه چیز سردر بیاورند.

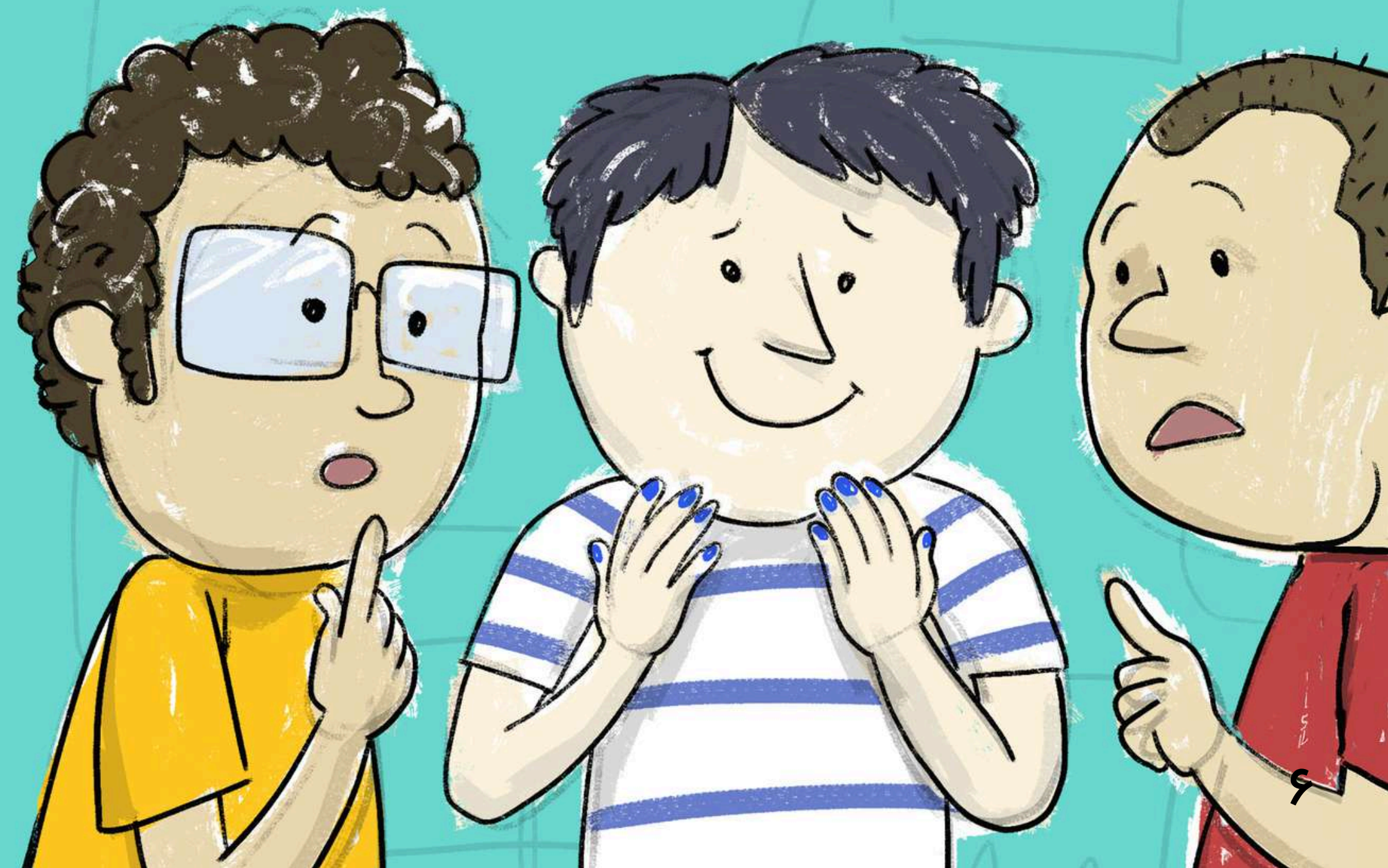
در این مجموعه با ما همراه شوید تا با هم پرسش‌های
رها و پویای کنجکاو را بشنویم، به آن‌ها فکر کنیم و
پاسخ‌های مناسب بیابیم.

مگه پسرا هم لاک می‌زنن؟

چراهای رها و پویا

امروز سهراب لاک زده بود،
خانم معلم گفت پسرها
لاک نمی‌زنن!

بعضی‌ها اینطوری فکر
می‌کنن. تو چی فکر می‌کنی؟

خیلی خوشگل بود،
من دوست دارم
لاک قرمز بزنم.

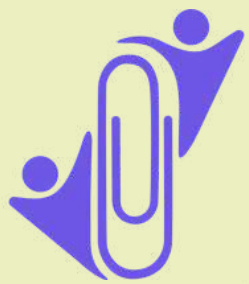
منم فکر می‌کنم همه بچه‌ها و
هر کسی که دوست داشته
باشه، می‌تونه لاک بزنه.

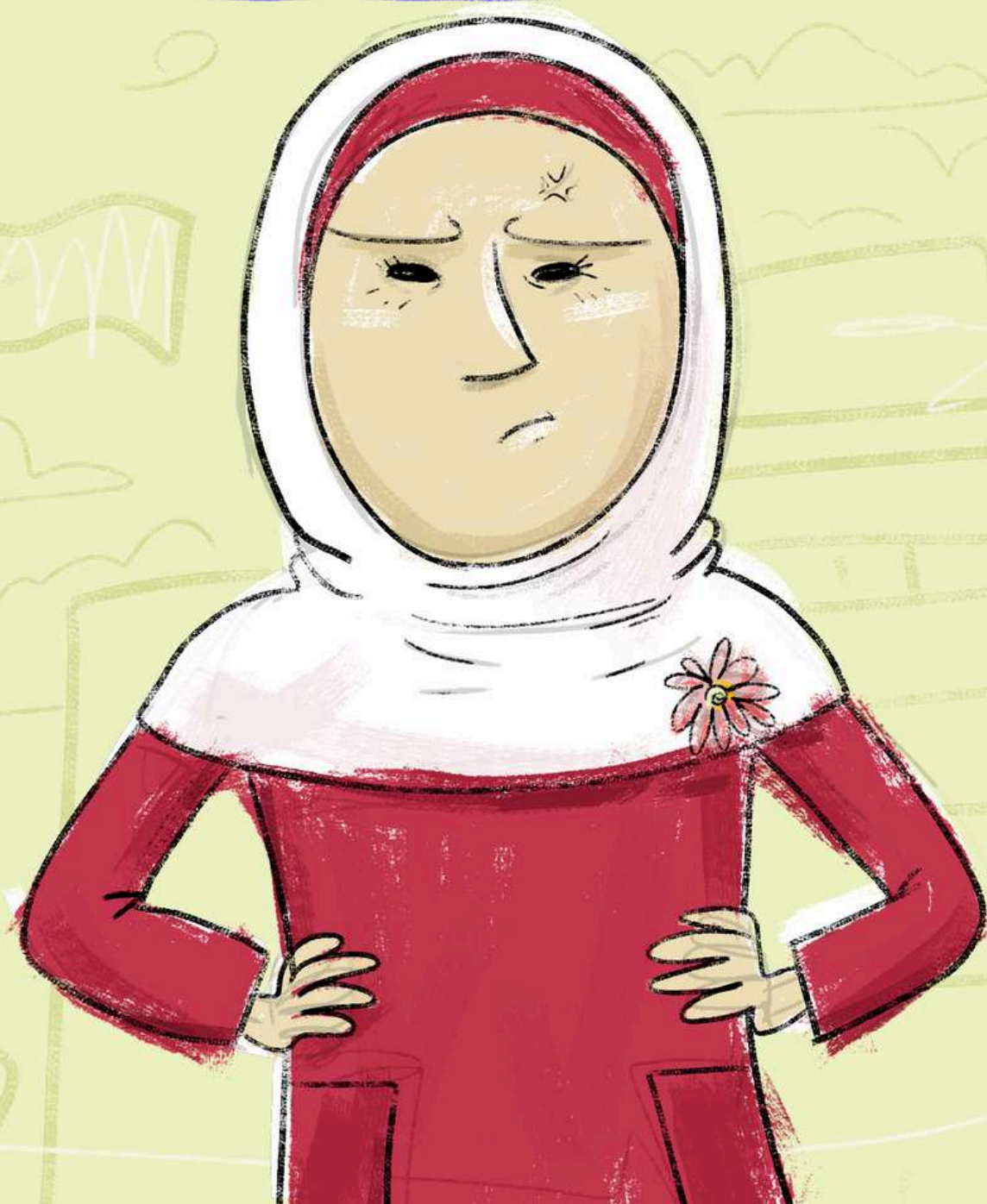
رنگ قرمز خیلی
قشنگه. من عاشق
رنگ قرمزم!

چرا باید مقنعه سر کنم؟

چراهای رها و پویا

چه سوال خوبی.
خودت چی فکر
می کنی؟

چرا من باید
مقنعه سر کنم
ولی پویا نه!

چون دخترها باید
مقنعه سر کنن!؟

قانون مدرسه اینه. ولی معنی‌اش
این نیست که هر چی که قانونه
خوبه. همیشه باید سعی کنیم
قانون‌های بد رو عوض کنیم.

چرا قانون نیست
پسرا باید مقنعه
بپوشن؟

چون بعضی‌ها فکر می‌کنن
لباس دخترها و پسرها باید
فرق داشته باشه.

منم اینطور
فکر نمی‌کنم.

خیلی مسخره‌ست. من
اینطور فکر نمی‌کنم.

پسری که بافتنی دوست داشت

چراهای رها و پویا

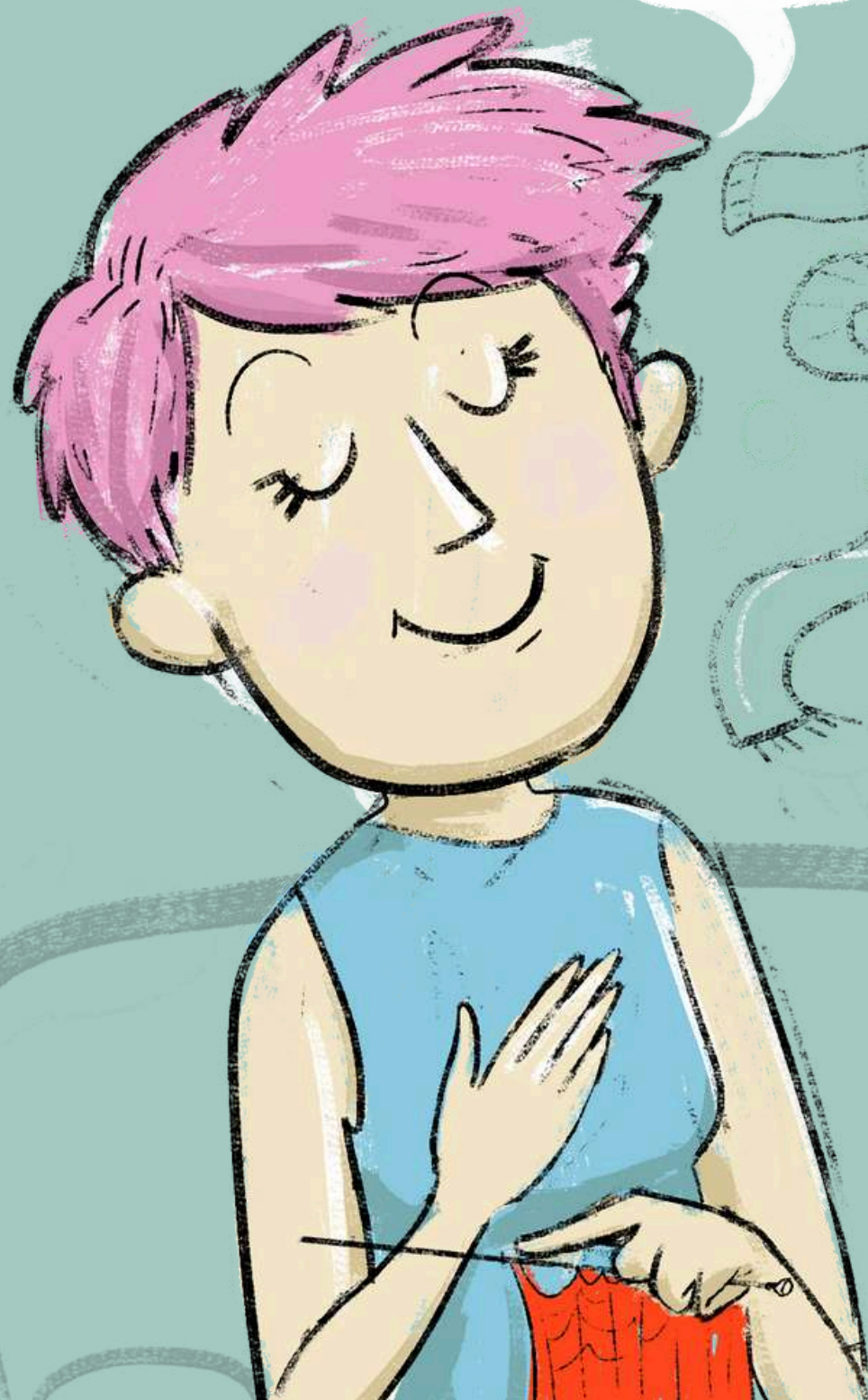
چقدر قشنگه، از
کجا یاد گرفتی
مامان؟

از مامانم یاد گرفتم،
همیشه برام شال
گردن و پولیور
می‌بافت.

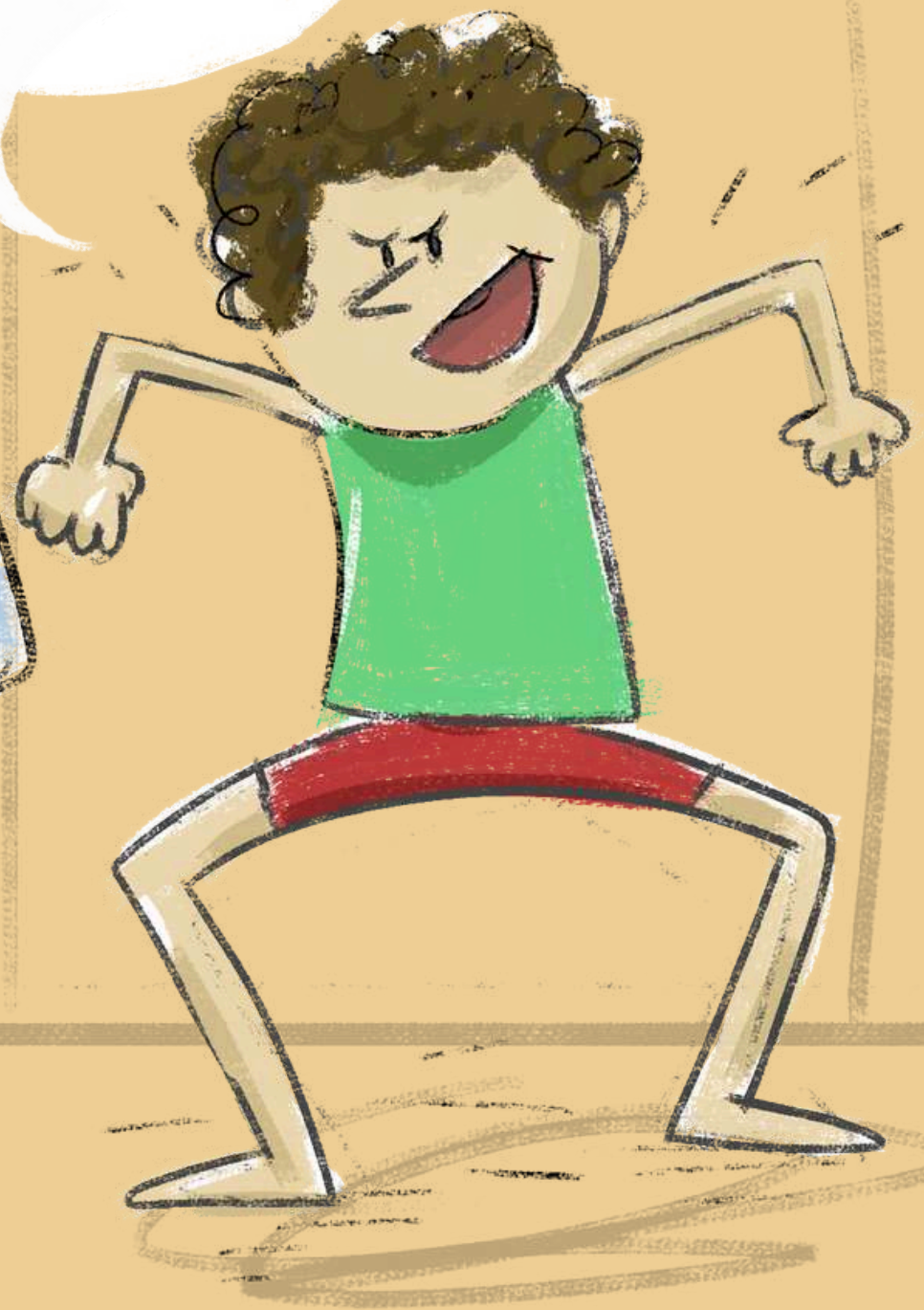
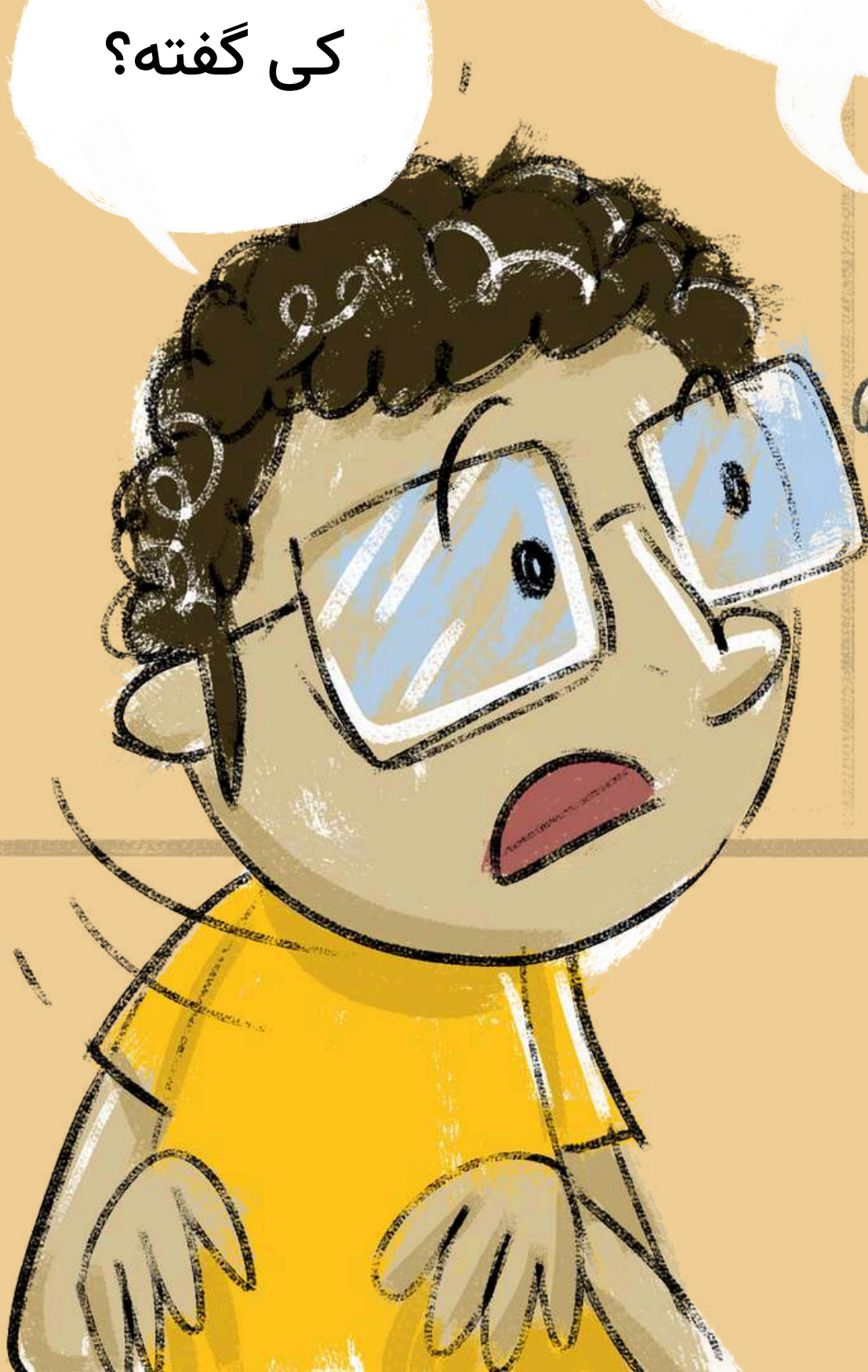
به منم یاد می‌دی؟

تو پسری. پسرا که
بافتنی نمی‌بافن!

کی گفته؟

همه می‌دونن. مامان بزرگ و
مامان بافتنی می‌کنن. دیدی بابا
بافتنی بیافه؟

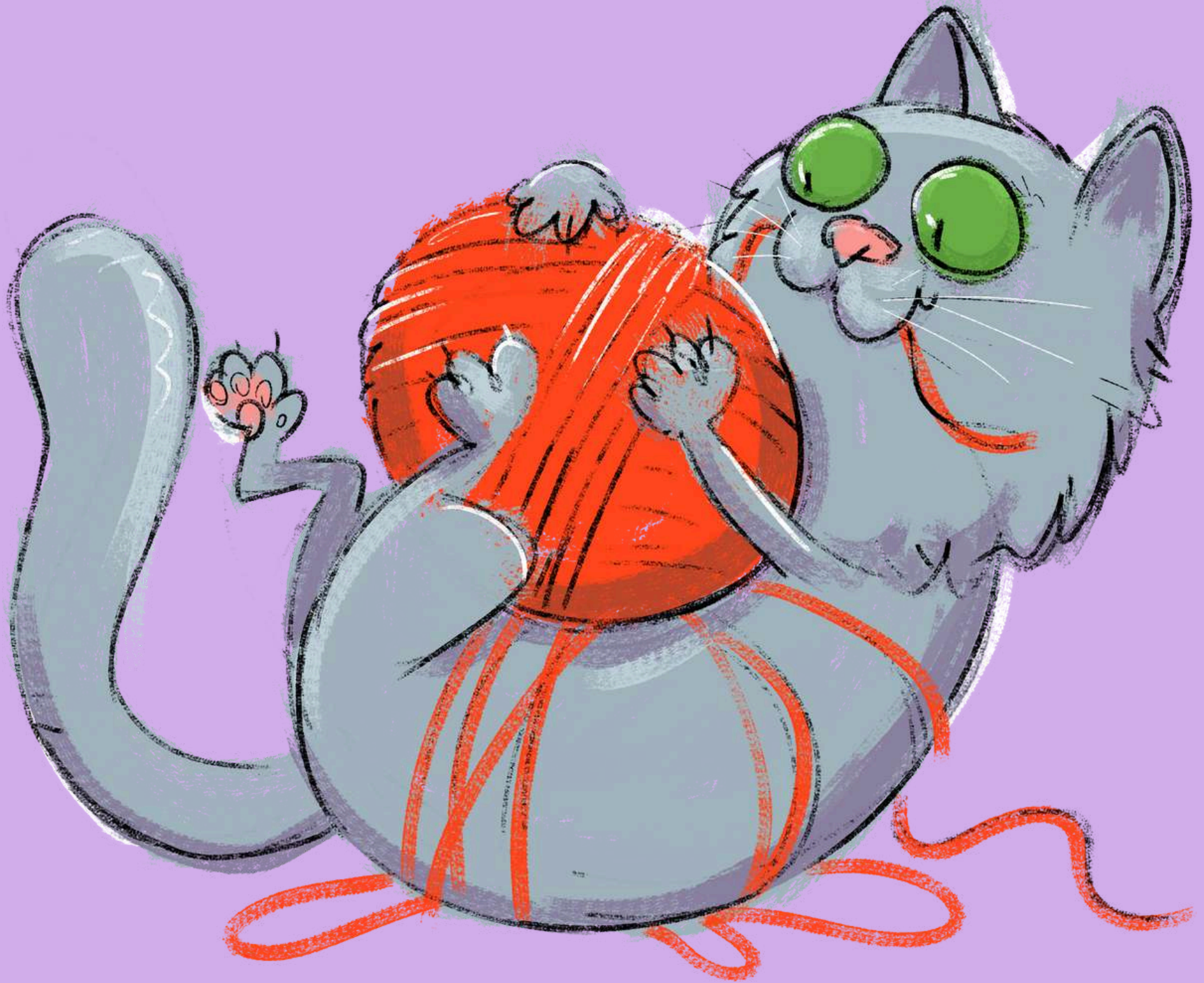

بابا بافتنی دوست
نداره. تو اگر دوست
داری می‌تونم بهت
یاد بدم.

آخ جون. دیدی
رها خانم.

آرزوی خلبان شدن

چراهای رها و پویا

من دوست دارم
خلبان بشم.

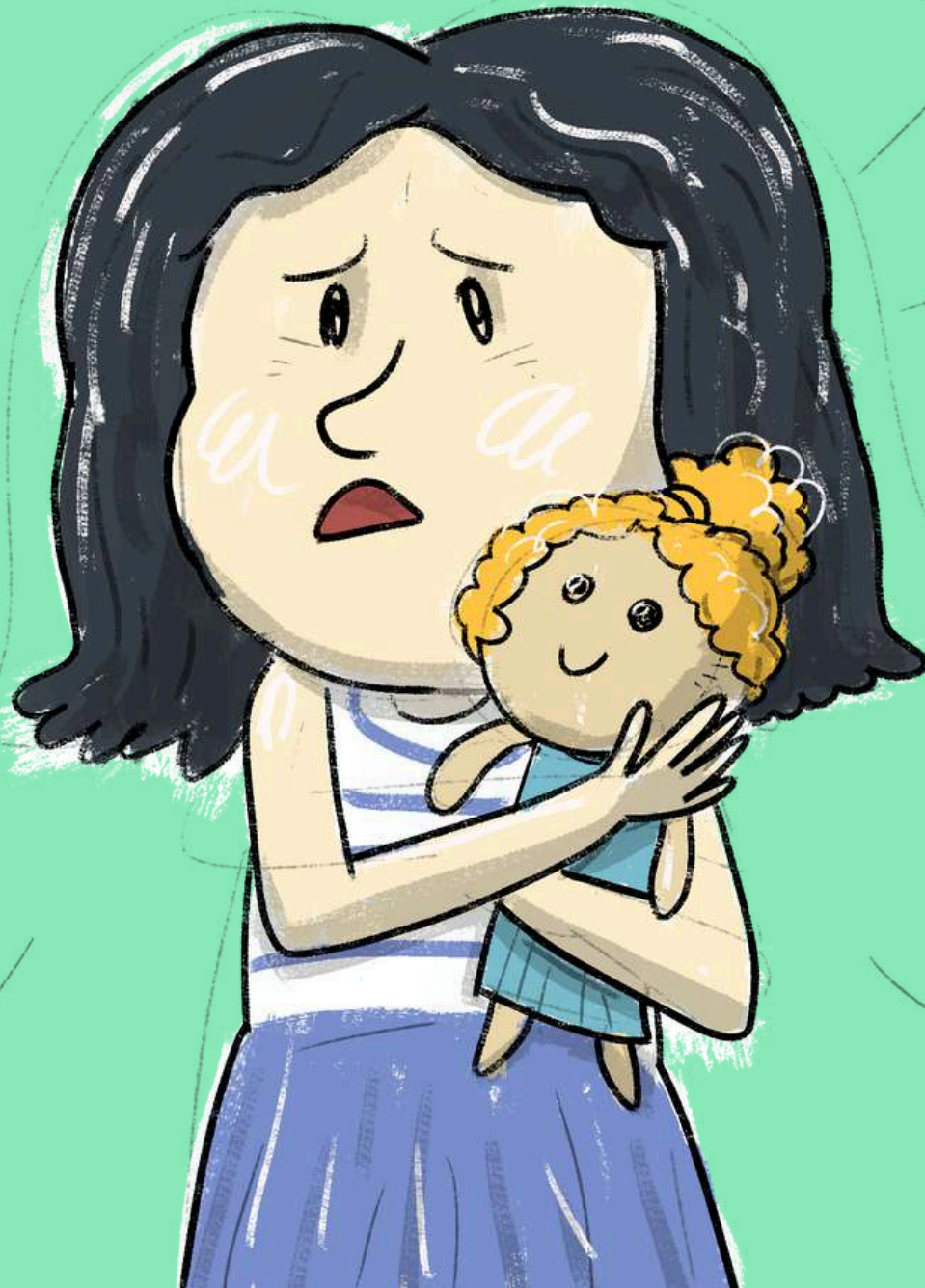
چرا نمی‌تونیم؟

ما که نمی‌تونیم
خلبان بشیم!

چون ما دختریم، خطرناکه، تازه
باید خونه باشیم از بچه‌ها
مراقبت کنیم!

اگر رها بچه داشته باشه من
می‌تونم نگهش دارم.

می‌خواهید چند تا زن خلبان
بینید؟

بله

بله بله

ببینید این زن‌ها
همه خلبانن.

منم می خوام خلبان
باشم.

عروس شدن

چراهای رها و پویا

من نمی‌خوام
عروس بشم.

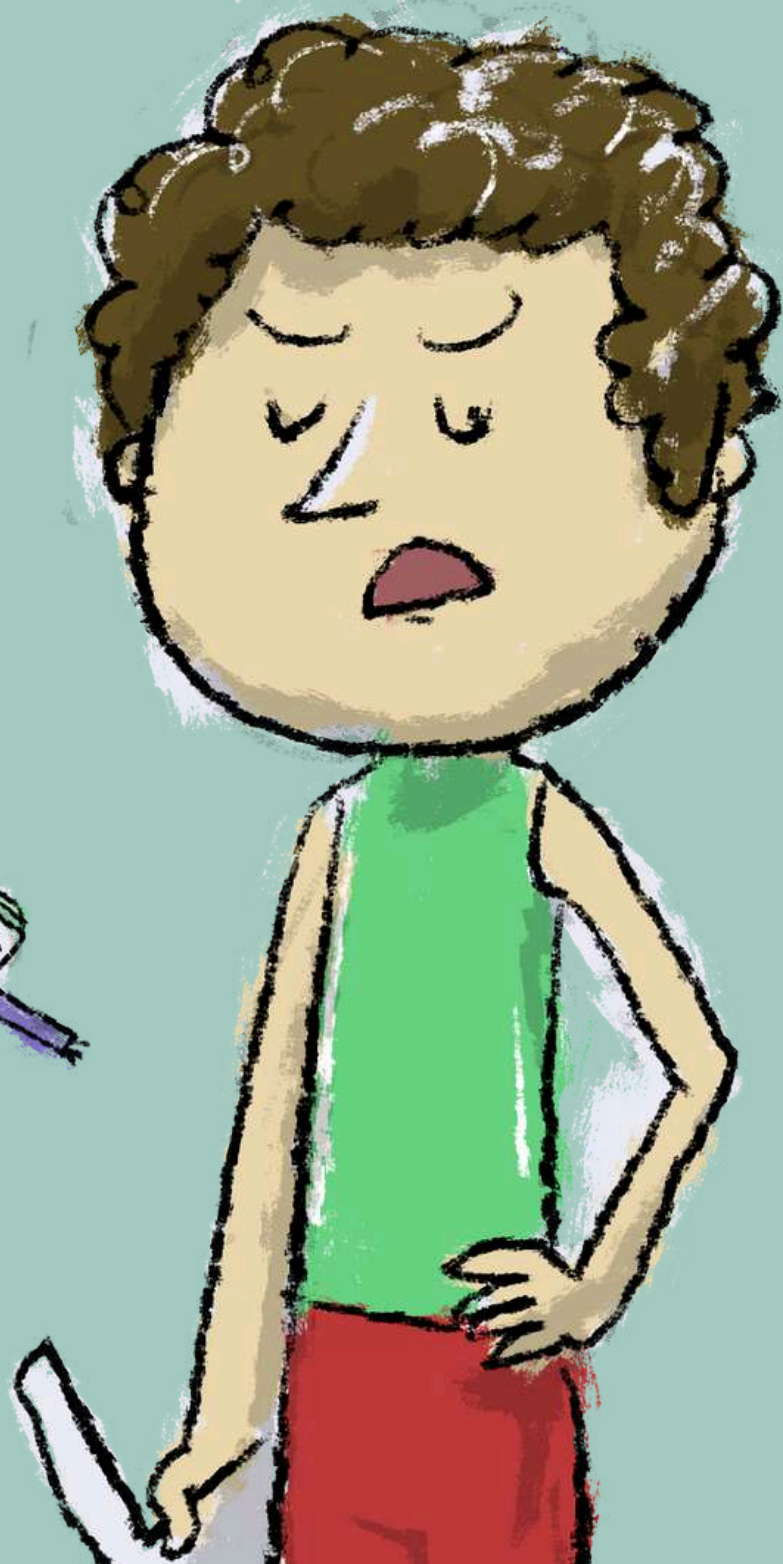
کت و شلوار دایی علی
تو عروسی دیشب خیلی
قشنگ بود، منم تو عروسی تو
کت و شلوار می‌پوشم.

الان که نه، وقتی
بزرگ شدی.

وقتی بزرگ بشم
هم نمی‌خوام
عروس بشم.

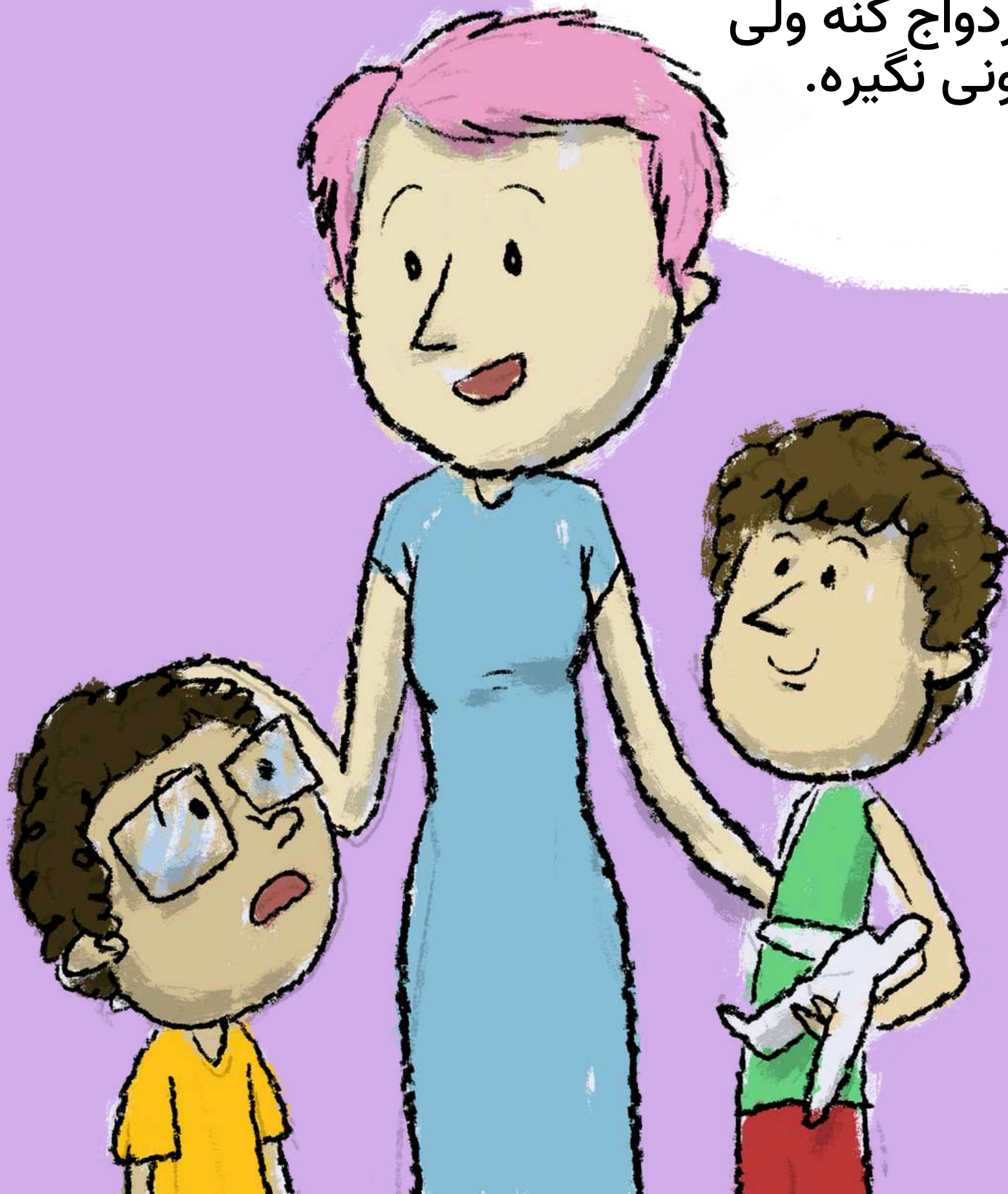

نمی‌شه که! همه‌ی دخترا
عروس می‌شن و پسرا
داماد، نه مامان؟

نه همشون! ممکنه کسی
دوست نداشته باشه ازدواج
کنه. یا ازدواج کنه ولی
مهمونی نگیره.

ولی من دوست
دارم مهمونی
بگیرم و با عروس
برقصم!

پس ما هم می آیم
تو مهمونی تو
می رقصیم.

دختر ناموس پسرا نیستن؟

چراهای رها و پویا

بابا، چرا من باید هر بار رها
میره بیرون باهاش برم؟

کی گفته هر بار تو هم باید
باهاش بری بیرون؟

اون روز علیرضا گفت. اون گفتش ما
پسرها باید مواظب خواهرهامون باشیم.
اونا ناموس ما هستن.

منظورت ناموسه؟ من اینطور فکر
نمی‌کنم و از این کلمه هم
استفاده نمی‌کنم.

یعنی نباید ازش مراقبت کنیم؟

هر وقت برای بیرون رفتن بچه‌ها، چه دختر و چه پسر، مراقبت لازم باشه، بزرگترا همراهشون می‌رن. اما کلا، همه اعضای خانواده می‌تونن مراقب هم باشن و از هم حمایت کنن.
دختر و پسر نداره.

شنیدی من هیچ وقت بگم
رها یا مامانت ناموس ما
هستن چون ما پسریم؟

نه، هیچ وقت
نشنیدم.

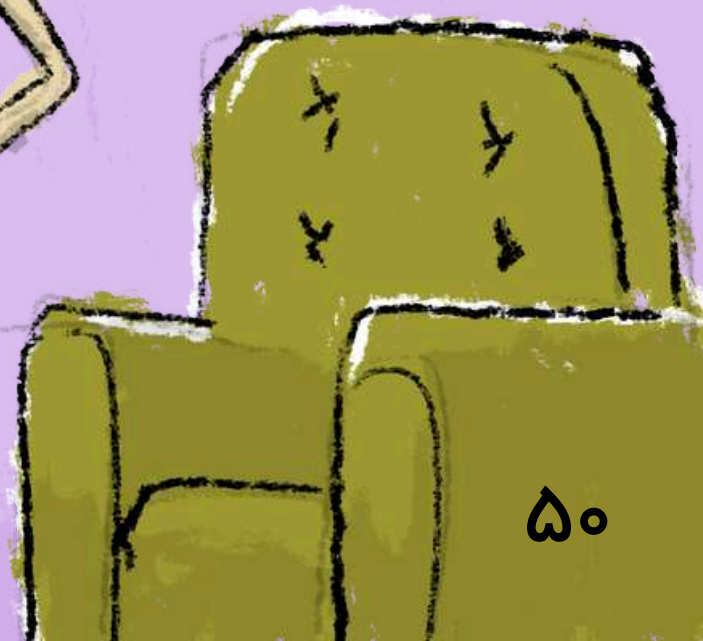

دوست دارم بزرگ شدم مستقل بشم

چراهای رها و پویا

چرا؟

من دوست داشتم
پسر باشم.

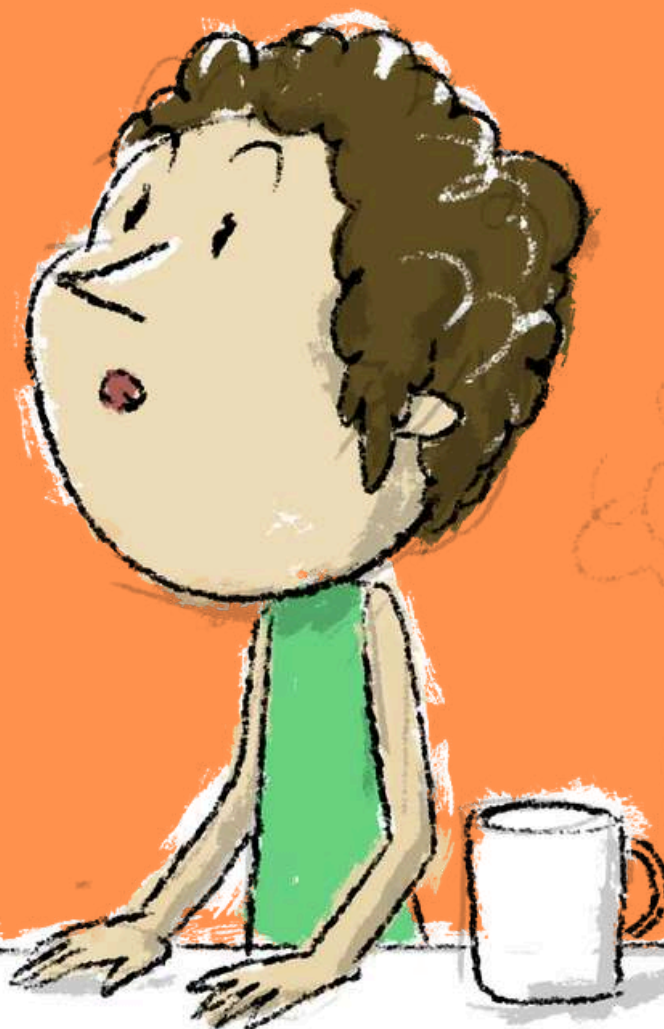
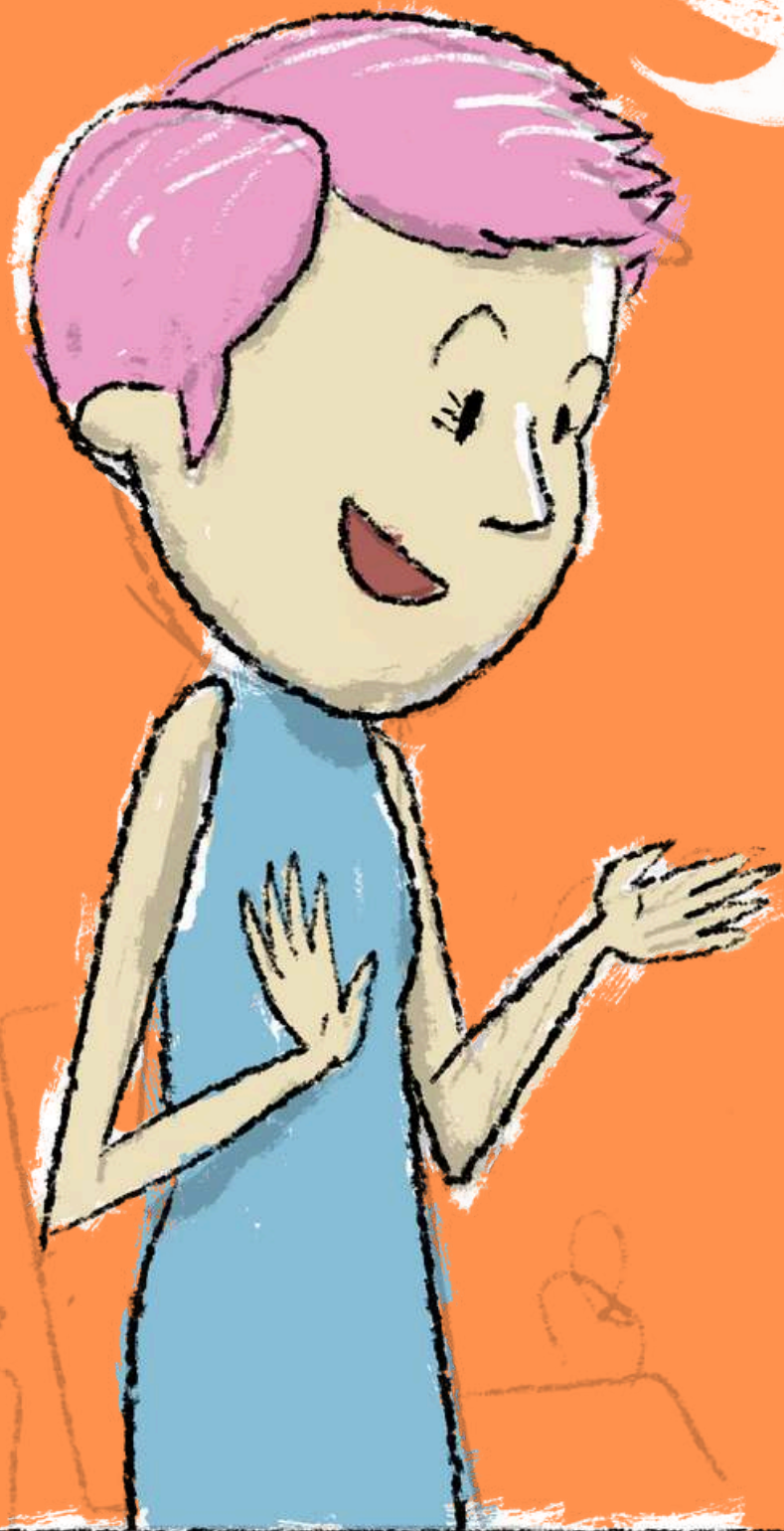

اگر پسر بودم وقتی بزرگ شدم
می‌تونستم برم تنها زندگی کنم. من
خیلی دوست دارم به خونه واسه
خودم داشته باشم.

کی گفته دخترا نمی‌تونن مستقل زندگی
کنن؟ وقتی بزرگ شدی اگر دوست داشتی
می‌تونی بری مستقل زندگی کنی.

واقعا می‌تونم؟ فکر
می‌کردم زشته دخترا تنها
زندگی کنن.

اصلا زشت نیست. وقتی رفتی
سرکار و تونستی خونه اجاره کنی
می‌تونم مستقل شی. ما هم
می‌تونیم کمکت کنیم.

وای ممنون مامان. من
هم می‌خوام کلی گل
داشته باشم تو خونه‌ام.

به سیندرلا فکر نکن

چراهای رها و پویا

خانم گفته باباها
باید برگه اجازه اردو
رو امضا کنن، بیا
امضا کن.

خب من این برگه رو می‌گیرم و
زیرش می‌نویسم هر چی مامان
رها بگه که معلمت بدونه مامانت
هم می‌تونه امضا کنه.

مامان باباها هر دو بلدن چطور
مراقب بچه‌شون باشن، مگر اینکه
مامان بابای خوبی نباشن.

مثل نامادری
سیندرلا؟

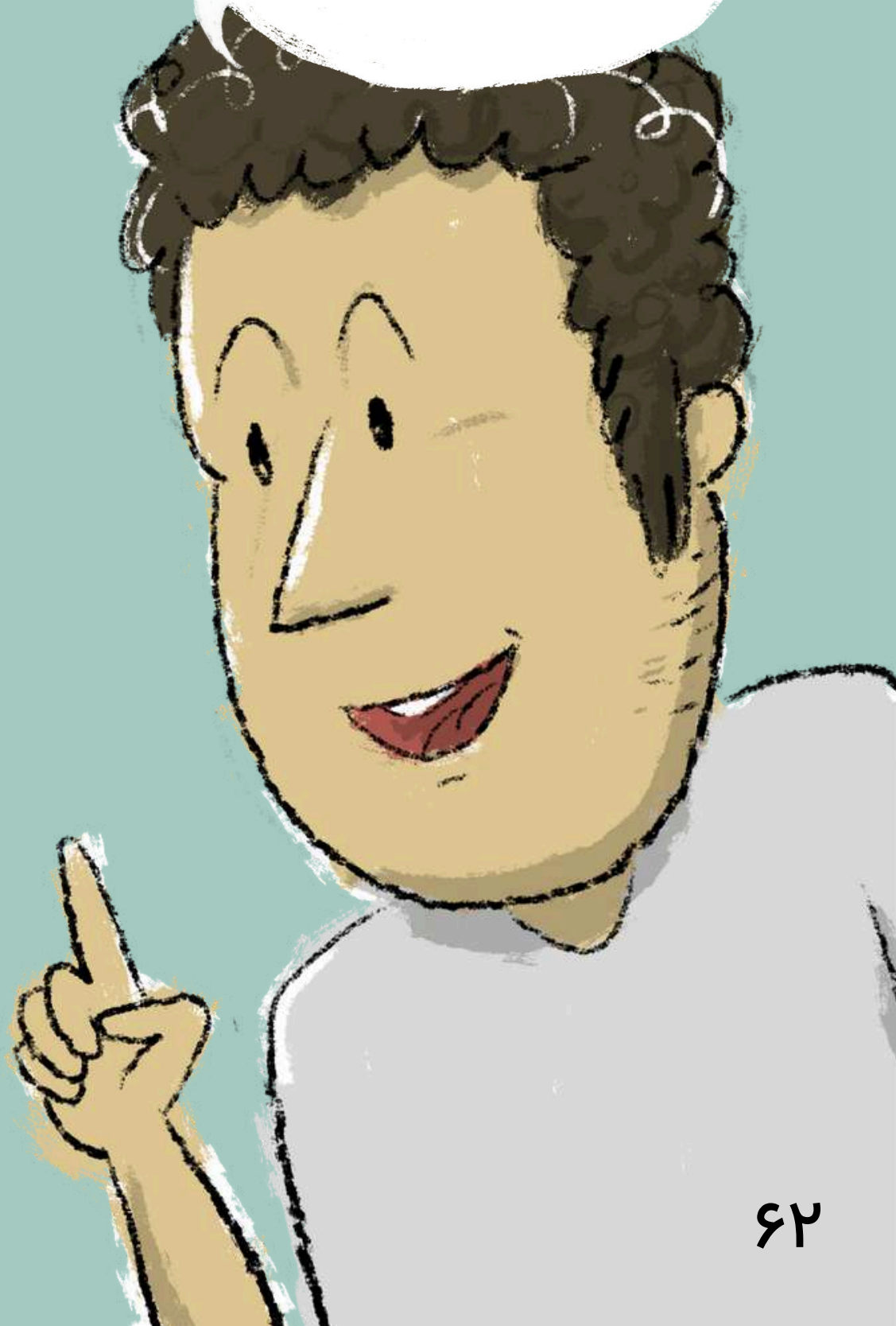
این برگه رو بده به مامانت
امضا کنه و برو اردو و به
سیندرلا هم فکر نکن.
خودت باش.

رها باشم؟

رها

مادری که فرزندش را به دنیا نیاورده

چراهای رها و پویا

خیلی بامزه بودی. من با
مامانم از این عکسا
ندارم، چون مامانم منو
به دنیا نیاورده.

این منم وقتی مامانم
منو به دنیا آورد.

نه مامانمه، فقط من
رو به دنيا نياورده.

يعنى نامادري داري؟

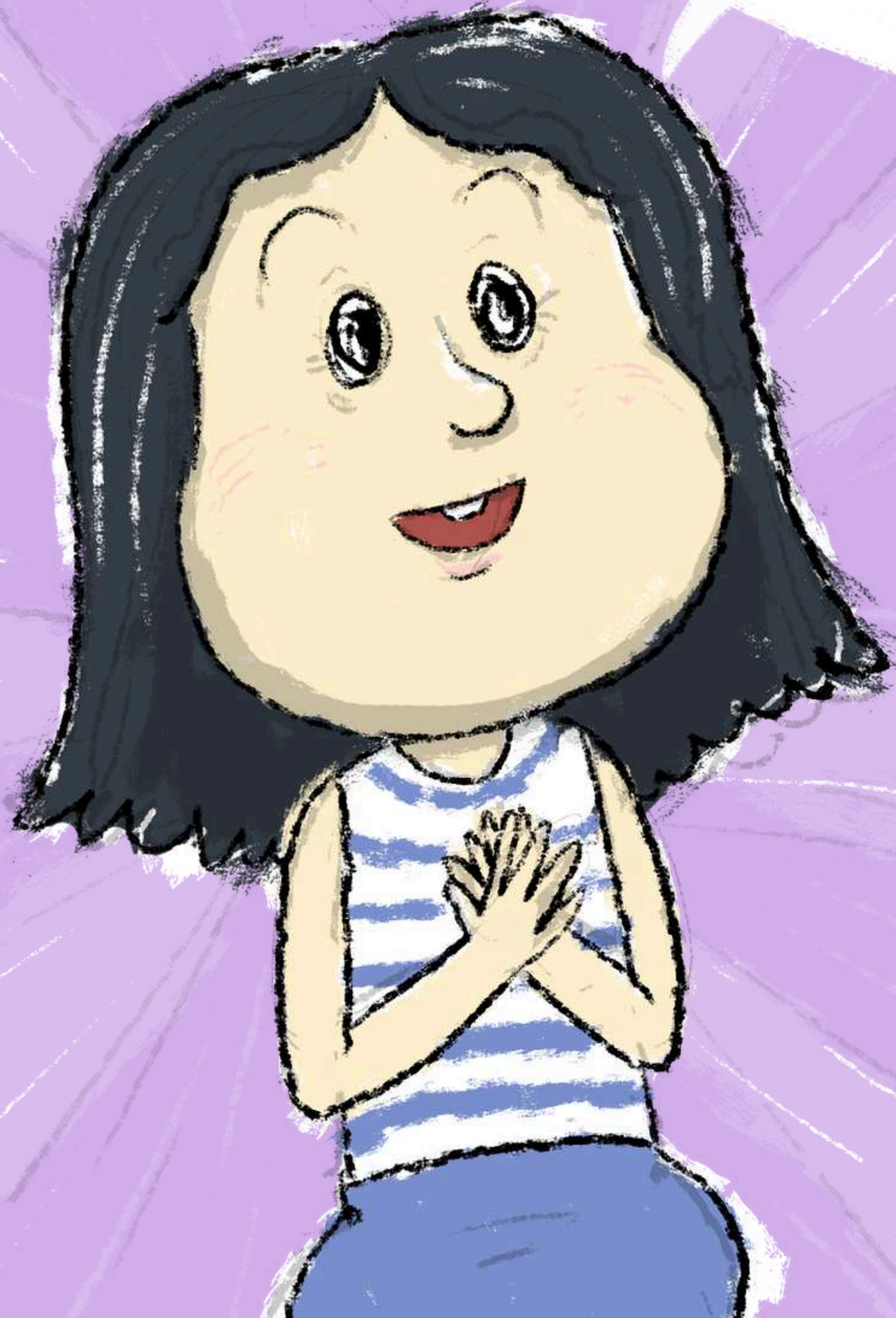

آدم‌ها فقط با به دنیا آوردن مادر
نمی‌شن، ممکنه بچه‌ای را به
فرزندی بگیرن یا با کسی تشکیل
خانواده بدن که فرزندی داره.

درست مثل مامان من،
بهترین مامان دنیا.

به من نگو تو!

چراهای رها و پویا

مامان چرا تو به آقاهه
گفتی شما، اون به تو
گفت تو؟

آفرین، چقدر حواست
جمع است!

مثل وقتی به ما
بچه‌ها می‌گن تو؟ ولی
تو که بچه نیستی!

بعضی مردها خصوصا
وقتی سن‌شان بالاتر
است زن‌ها را تو صدا
می‌کنند.

اصلا می‌دونی چیه؟ بیا همین جا
وسط این پیاده‌رو و ایستیم و به هم
قول بدیم از این بعد هر کی که
باید بهمون بگه شما، گفت تو،
همون جا بهش بگیم بگو شما.
قول؟

قول!

تو نه شما!

دلم می‌خواد گریه کنم!

چراهای رها و پویا

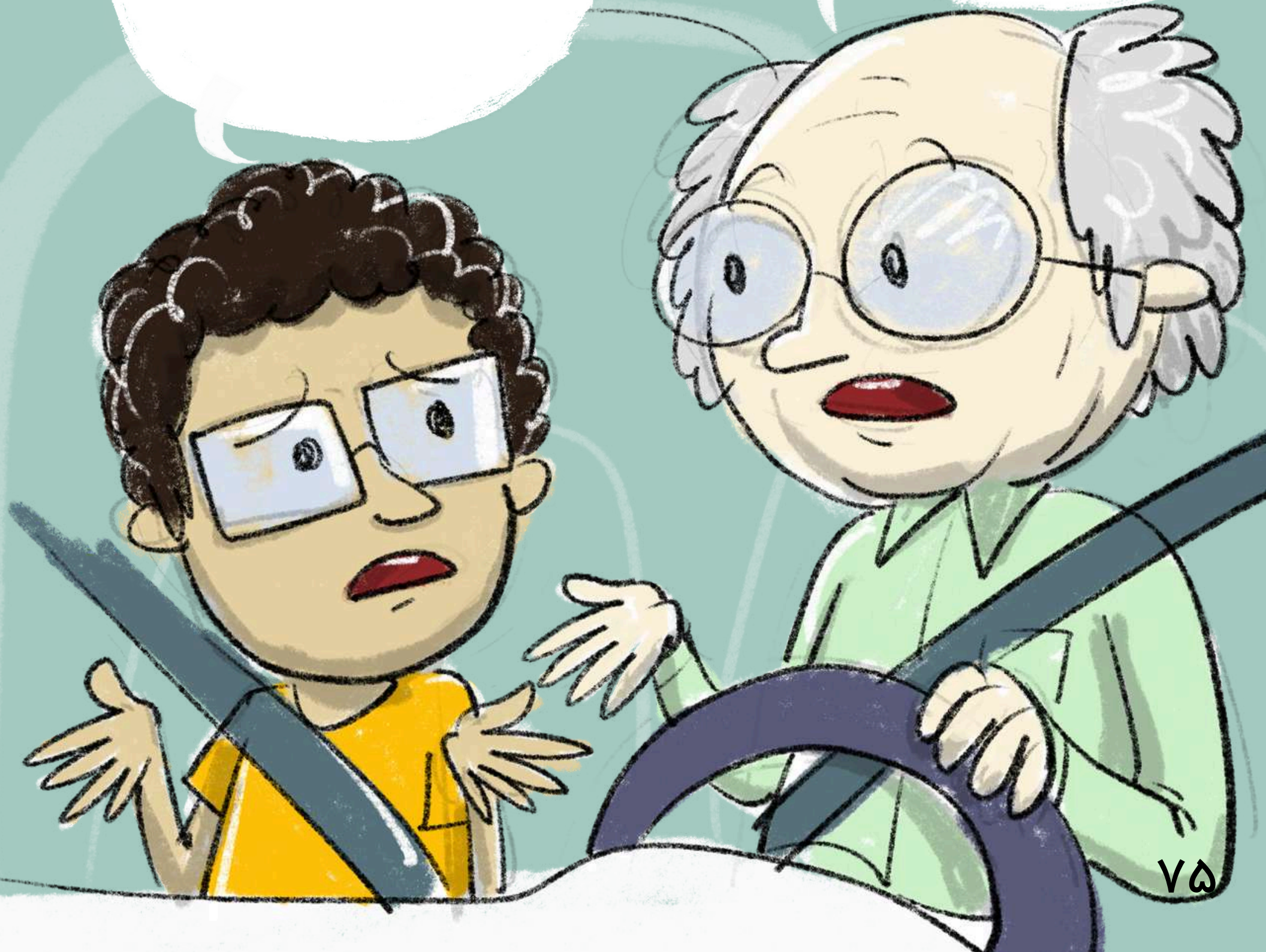
مدرسه چطور بود؟

...

اگر از چیزی ناراحتی
می‌تونی به من بگی.

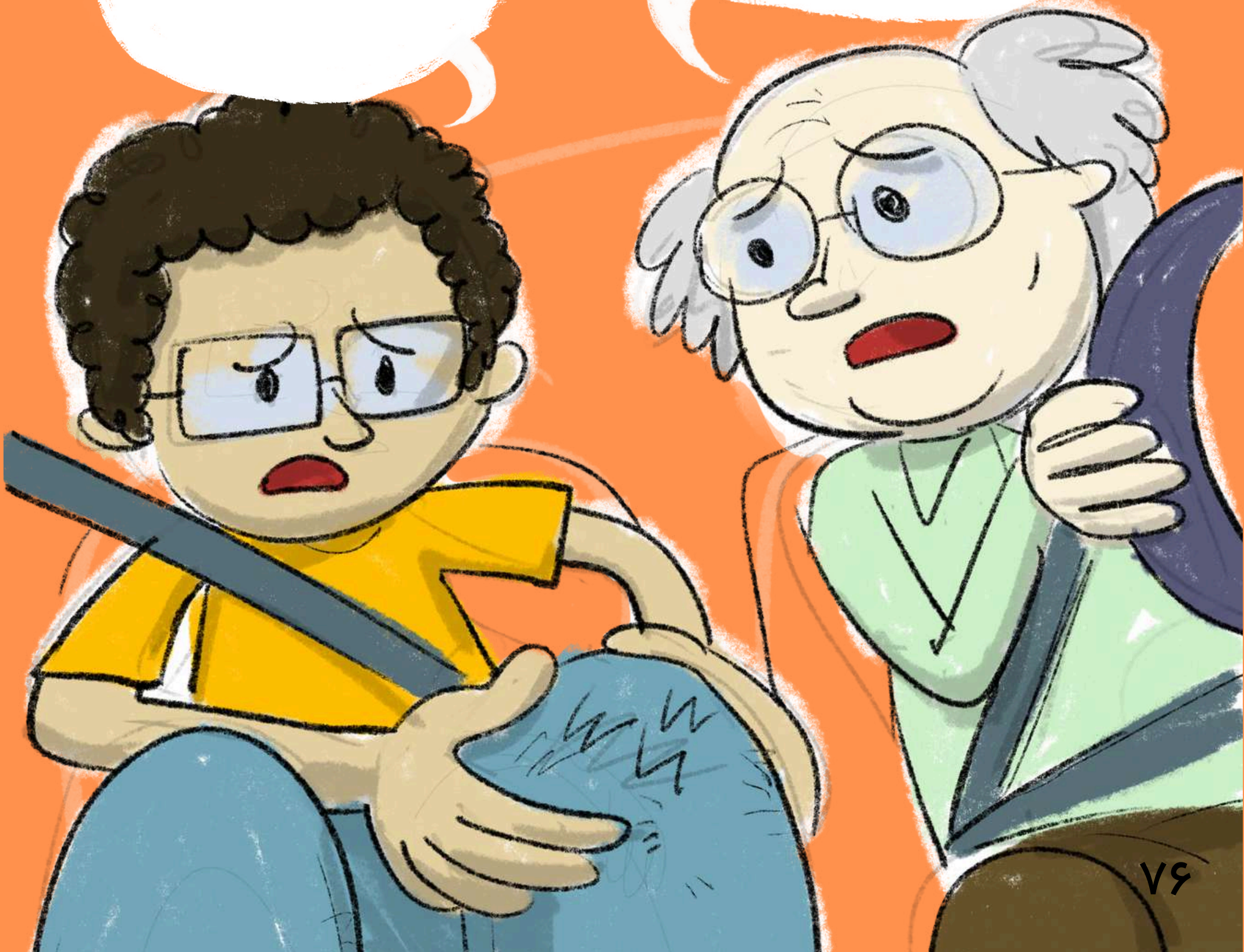
افتادم زمین و زانوم
درد گرفت.

متاسفم. الان بهتره؟ يا هنوز درد
می‌کنه؟

بهتره! ولی گریه کردم!

آریا بهم خندید.
گفت مثل دخترا گریه می کنی!

چه اشکالی داره؟

گریه کردن که فقط برای دخترا
نیست. همه می‌تونن گریه کنن و
خیلی طبیعیه.

بزرگ‌ترها هم گریه
می‌کنن؟ حتی شما؟

آره! من وقتی دلم برای مادربزرگ تنگ
می‌شه گریه می‌کنم تا آرام بشم.

منم وقتی دلم
تنگ می‌شه
می‌خوام گریه کنم.

زبان مادری

چراهای رها و پویا

منظورت چیه نمی‌دونه
خواهر یعنی چی؟

امروز باوان، دوستم، تو
کلاس گفت نمی‌دونه
خواهر یعنی چی!

فهمیدم. چون کُردی
زبان مادریشه. باوان
باید خیلی باهوش
باشه که هم کردی
بلده و هم فارسی.

آخه گفت به زبون کُردی
بهش می‌گن «خوشک»
و فارسیش رو بلد نبود.

یعنی زبانی که خانواده باهاش
حرف می‌زنن و به بچه‌هاشون
آموزش می‌دن.

زبان مادری؟
یعنی چی؟

بله احتمالا. البته بعضی از
خانواده‌ها ممکنه زبان مادری
رو به بچه‌شون یاد ندن تا فقط
فارسی حرف بزنه.

یعنی باوان تو خونه
گردی با مامان باباش
حرف می‌زنه ولی تو
مدرسه با ما فارسی؟

بله! حق همه‌ست که زبان
مادریشون بهشون آموزش داده
بشه و حتی به زبان مادری بتونن
کتاب و درس بخونن.

چقدر حیف می‌شه.

چرا که نه؟ عالی
می‌شه.

من می‌تونم از باوان
گُردی یاد بگیرم؟

روز جهانی زنان

چراهای رها و پویا

بله که می‌تونى. این‌ها
کتابچه‌هایی هستن که به
مناسبت روز جهانی زنان تهیه
کردیم تا بدیم به همکارهامون.

این‌ها چیه مامان،
من می‌تونم
بخونمشون؟

این روز تعیین شده تا
دستاوردهای زنان جشن
گرفته بشه و درباره‌ی
چالش‌هاشون حرف بزنن.

یعنی باید برات کادو
بخریم؟

اینکه تو می‌تونی درس
بخونی و من می‌تونم کار
کنم نتیجه سال‌ها تلاش
زنان در سراسر جهان.
خیلی از حقوقی که امروز
داریم را قبلاً نداشتیم و با
مبارزه‌ی زن‌های قبل از ما
به دست اومدن.

چه دستاوردهایی؟

آره، این هم یکی از مشکلات
ماست. منم دارم تلاش می‌کنم
که در محل کارم درباره‌ی حقوق
زنان آگاهی بدم به بقیه.

آهان فهمیدم! منم باید
تلاش کنم که بتونم بدون
مقنعه برم مدرسه.

تو هم می‌تونی کمک کنی. جهانی که همه‌ی آدم‌ها از حقوقشون برخوردار باشن برای همه امن‌تر و سالم‌تره. برای همین همه باید براش تلاش کنیم.

منم می‌خوام
کمک کنم!

مگه زن‌ها هم می‌تونن داد بزنن؟

چراهای رها و پویا

لباس من هیچ ایرادی
نداره. در کار من
دخالت نکن.

خانم صدات را بیار
پایین من فقط تذکر
دادم.

بعضی‌ها به اشتباه فکر می‌کنن زن‌ها نباید داد بزندن.

چرا آقاهه به خانمه می‌گه صدات را بیار پایین.

خانم حالا چیزی نشده،
چرا داد می‌زنی، رد شو
برو.

شما حق نداری به من
تذکر بدی، حواست به
کار خودت باشه.

بیا بریم جلو. در این مواقع نباید
بی تفاوت باشیم.

چرا مزاحم این خانم
شدید؟ عذرخواهی کنید
و برید لطفا.

آقا اشتباه کردید، لباس این
خانم به شما ربطی نداره،
برید.

بله! ممنون، پسر
خوب.

حالتون خوبه؟

آرزوهایی برای سال جدید

چراهای رها و پویا

این عیدی شما.
حالا بگید ببینم برای
سال جدید چه
آرزوهایی دارید؟

من آرزو می‌کنم سالم و شاد
باشیم کنار هم، همین‌طور
امیدوارم امسال بتونم مدیر
بشم.

امیدوارم، سال‌ها
سخت تلاش کرده‌ای.

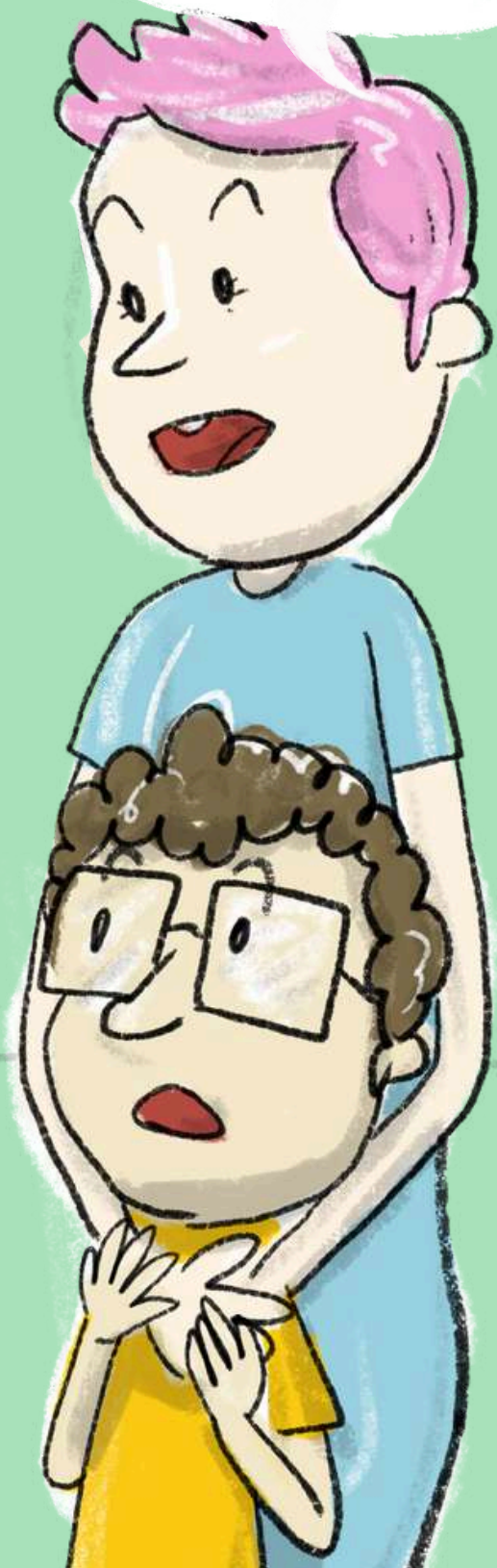
منم آرزو می‌کنم سلامت باشیم
همه‌مون. دوست دارم امسال
کارم سبک‌تر بشه بتونم بیش‌تر
با رها و پویا وقت بگذرونم.

هورا. بریم
کوه با هم.

موتور مال
بزرگسال هاست،
وقتی بزرگ شدی
می تونی بخری.

من آرزو می کنم ظرفیت کلاس
کاراته زود پر نشه و امسال بتونم
برم کلاس کاراته. آرزو می کنم یه
روز هم اجازه بدید موتور بخرم.

من می‌خوام هر روز
پیام خونه بابا
ماکارونی بخورم.

خوشمزه‌ترین
ماکارونی دنیا.

منم آرزو می‌کنم
آرزوهای همه‌تون
برآورده بشه، و آرزوی
منم برآورده شه.

ضمیمه

اولین کمپین رفع

تبعیض جنسیتی

از کتاب‌های درسی

 zamimeh.org

@zamimehorg